

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/79/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322200126
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8322200126.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Andreja Radomského, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých G. N., U.. XX.XX.XXXX, a K. N., U.. XX.XX.XXXX, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., za účasti rodičov: otca G. N., U.. XX.XX.XXXX, R. R. XX, a matky Ľ. N., U.. XX.XX.XXXX, R. O. XXX, L. U. V., za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry T., o návrhu starej matky G. Š., U.. XX.XX.XXXX, R. O. XXX/XX, L. U. V., právne zastúpenej JUDr. Kristínou Tomkovou, advokátkou, v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní starej matky proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 8P/11/2022-34 zo dňa 30.03.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Stará matka sa podaným návrhom domáhala zverenia mal. detí G. a K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, určenia povinnosti prispievať na výživu každého dieťaťa na účet úradu práce zo strany rodičov.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Humenné napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd návrh z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov tohto konania.“

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil ust. § 44 ods. 1, § 45 ods. 1 až 4, 8 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že v danom prípade z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloleté deti majú oboch rodičov, rodičia sú mladí, otec má XX rokov a matka XX rokov, žiadne zdravotné problémy v priebehu konania neuvádzali, otec pracuje, matka si hľadá prácu, obaja majú svoju domácnosť a vytvorené podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti. Stará matka môže byť nápomocná pri výchove dieťaťa, môže maloletému venovať čas a pomáhať rodičom so starostlivosťou, avšak v prvom rade je starostlivosť o maloleté dieťa právom a povinnosťou

rodičov. Akákoľvek forma náhradnej osobnej starostlivosti je za predpokladu riadnej starostlivosti zabezpečovanej rodičom neakceptovateľná (I.ÚS 136/08-15). Na základe uvedených dôvodov súd prvej inštancie návrh starej matky na zverenie maloletého G. a maloletého K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania starej matky

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie stará matka maloletých. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že nesúhlasí so závermi súdu prvej inštancie, nakoľko sa o mal. deti stará osobne, ich otec ich vôbec nenavštevuje, nemá o ne záujem, v mieste bydliska nemá vytvorené vhodné podmienky na výchovu mal. detí, navyše sám súhlasí, aby sa o mal. deti starala ona. Rovnako tak aj jej dcéra, matka mal. detí, nechce zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. deti a všetku starostlivosť prenechala na ňu. Na pojednávaní vyhlásila, že chce odísť dlhodobo pracovať na Q. E.. Navrhla jej zveriť mal. deti až do ich plnoletosti, pričom už v tomto čase vykonáva starostlivosť o maloletých podľa ust. § 45 ods. 4 Zákona o rodine. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť alebo zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu starej matky sa vyjadril kolízny opatrovník mal. detí. Uviedol, že aj keď stará matka opakovane poukazuje na nedostatočné podmienky otca na výchovu mal. detí, ako aj na jeho nízky príjem, starí rodičia majú nižší príjem než otec. Aj keď bytové podmienky otca sú stiesnené (v domácnosti býva X ľudí, nie XX ako uvádzala stará matka), nie sú nevyhovujúce. Zdôraznil, že matka mal. detí žije v poslednom období v domácnosti starých rodičov aj s mal. deťmi. Má za to, že starí rodičia matky umožnili rodičom mal. detí, aby si žili život bez starostí, bez detí a ešte ich v tom podporujú a chcú podporovať aj v budúcnosti. Náhradná osobná starostlivosť má slúžiť na zabezpečenie starostlivosti o mal. deti v prípade, že rodičom bráni vážna prekážka alebo nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť o mal. deti. Dôvod, že rodičia sa nechcú starať o svoje mal. deti, nepovažuje za dostačujúci na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti. Starostlivosť o mal. deti nie je len právom rodičov, ale aj ich povinnosťou. Kolízny opatrovník nemá výhrady proti tomu, aby starí rodičia boli nápomocní pri výchove a starostlivosti o mal. deti, ale nie tak, aby boli rodičia zbavení zodpovednosti voči mal. deťom. V záujme mal. detí je, aby mali možnosť budovať a rozvíjať vzťahovú väzbu s oboma rodičmi. Pokiaľ rodičia budú trvať na tom, že nechcú zabezpečovať starostlivosť o mal. deti, bude žiadať orgány činné v trestnom konaní, aby prešetrili protiprávnosť ich konania. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť v celom rozsahu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

8. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie bol návrh starej matky na zverenie mal. detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti rodičom.

9. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky starej matky maloletých je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh starej matky na zverenie mal. G. a mal. K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti (výrok I.) a rozhodol o trovách konania (výrok II.).

10. Vo vzťahu k odvolacím námietkam starej matky, odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre

vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu prvej inštancie je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tomto výroku dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia, preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty starej matky v odvolaní.

12. Rozsudkom Okresného súdu Humenné č.k. 10P/43/2022-30 zo dňa 17.05.2022 bolo manželstvo L.Z. N. (matky mal. detí) a G. N. (otca mal. detí) rozvedené. Rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, ktorú schválil aj súd s tým, že mal. K. a mal. G. boli zverení do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. detí sumou 50,- eur mesačne na každé mal. dieťa. Stretávanie otca s mal. deťmi súd neupravil.

13. Dňa 12.01.2023 bol telefonicky kontaktovaný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T. s tým, že jeho pracovníčka uviedla, že mal. K. a mal. G. od rozvodu rodičov bývajú spolu so svojou matkou, ktorá im osobne zabezpečuje riadnu starostlivosť.

14. Aj keď stará matka v odvolaní uvádzala, že sa osobne stará o mal. K. a mal. G. a bude sa o nich starať aj naďalej, nakoľko ich matka plánuje opätovne odísť za prácou, uvedené tvrdenia sa v priebehu odvolacieho konania nepotvrdili. Ako uviedol kolízny opatrovník mal. K. a mal. G., matka mal. detí neodišla za prácou, od rozvodu sa o svoje mal. deti riadne stará a zabezpečuje im riadnu starostlivosť.

15. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

16. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

17. Odvolací súd dáva účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade s literou zákona.

18. Odvolací súd súhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie ako aj kolízneho opatrovníka maloletých, že zveriť mal. deti do náhradnej osobnej starostlivosti je možné len za výnimočných, zákonom stanovených okolností, ktoré však v tomto prípade splnené neboli. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že obaja rodičia mal. detí sú schopní sa o svoje mal. deti riadne starať, v starostlivosti o mal. deti im nebráni žiadna preukážka (zdravotná, či iná). Navyše, odvolací súd zdôrazňuje, že starostlivosť o mal. deti je nielen právom ich rodičov, ale predovšetkým ich povinnosťou. Je v záujme každého mal. dieťaťa, aby mu osobnú starostlivosť poskytol práve jeho rodič, v ideálnom prípade obaja rodičia, pričom participácia starých rodičov a širšej rodiny na výchove mal dieťaťa je viac ako vítaná, no nesmie podporovať rodičov v tom, aby sa zbavovali zodpovednosti za svoje mal. deti.

19. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CM ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).